

Висновки. Правові норми в сфері застосування терміна «комерційна таємниця» не одержали достатнього розвитку, законодавці обмежилися тільки встановленням мінімальної кількості норм, що регулюють дане правове питання. Найбільший розвиток одержали норми, пов'язані з державними гарантіями розвитку і захисту підприємницької діяльності. Це норми антимонопольного законодавства, що регулюють відповідальність за неконкурентні дії, пов'язані з використанням комерційної таємниці, процедуру їх розслідування і санкції до порушників, а також кримінально карних діянь. Разом з тим, підприємцям дана відносна самостійність у встановленні відомостей, що складають комерційну таємницю, і режиму її дотримання. Але через низьку правову культуру зазначене право не завжди використовується або використовується з досить серйозними порушеннями.

В даний час в Україні норми здійснення підприємницької діяльності щодо захисту немайнових прав його суб'єктів тільки починають складатися і необхідний їх подальший розвиток.

Список використаних джерел

1. «Про перелік відомостей, що не становлять комерційної таємниці», постанова КМУ від 09.08.1993р. № 611: <http://zakon.rada.gov.ua>.

Summary. The Revealed problems of organization of protection of commercial secrets and the measures proposed to address this issue directly at the enterprises in Ukraine.

Key words: a trade secret, unfair competition, Regulations on commercial secrets, the responsibility for the disclosure of information.

УДК 330.341.

Гончаренко О.В., к.е.н., доцент Дніпропетровського державного аграрного університету

РОЗВИТОК ІННОВАЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ В АГРОПРОМИСЛОВОМУ ВИРОБНИЦТВІ

Досліджено стан та проблеми формування інноваційного процесу в агропромисловому виробництві, охарактеризовано етапи і визначено чинники активізації інноваційного процесу.

Ключові слова: агропромислове виробництво, інновація, інноваційний розвиток, інноваційний процес, інституційні обмеження, сільськогосподарські підприємства.

ВСТУП. Розширене відтворення в сільському господарстві протікає у взаємодії економічних і біологічних процесів, що обумовлює не тільки високий ризик інновацій та необхідність врахування дії природних законів (рівнозначності, незамінності і сукупності життєвих факторів, законів мінімуму, оптимуму і максимуму), але й вимагає комплексного підходу до організації інноваційного процесу.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ. Дослідженню розвитку інноваційного процесу в агропромисловому виробництві, проблемам інноваційної діяльності та регулювання інноваційних процесів присвятили наукові дослідження закордонні і вітчизняні вчені: В. Амбросов, С. Глазьев, О.Даций, В. Дементьев, М.Зубець, В. Ізюмська, О.Крисальний, М.Кропивко, М. Кулаєць, П.Саблук. Серед вітчизняних науковців проблематиці забезпечення інноваційного розвитку економіки

та підприємств присвячені праці Ю. Бажала, С. Ілляшенка, О. Лапко, В. Онікієнко, Л. Федулової та інших видатних вітчизняних і закордонних вчених.

Відаючи належне результатам досліджень вказаних авторів щодо визначення суті інновацій, їх класифікації, детермінант інноваційного розвитку і визначення інноваційного потенціалу, необхідно зазначити, що систематизація та узагальнення наукових поглядів відносно змісту та структуризації інноваційних процесів з метою практичної реалізації інноваційного розвитку потребує подальших наукових досліджень.

ПОСТАНОВКА ЗАДАЧІ. Мета статті полягає в систематизації теоретико-методологічних підходів до визначення сутнісного змісту інноваційного процесу, структуризації його етапів та чинників активізації.

РЕЗУЛЬТАТИ. Агроінновації зачіпають безпосередньо (чи опосередковано, у рамках технологічного ланцюга) процеси учасниками яких є людина, машина (устаткування, інструмент і ін.) і компонент довкілля (тварина, рослина) існування яких в природному середовищі (без участі людини) неможливе або можливе тільки з втратою базових функціональних характеристик. Саме обов'язкова наявність компонента, який, будучи частиною довкілля, без участі людини існувати не може, є відмінною рисою агроінновації.

Інновацію як кінцевий результат науково-виробничого циклу треба розглядати нерозривно з інноваційним процесом. В найбільш загальному вигляді інноваційний процес – це процес створення, освоєння і поширення інновацій. В даному процесі виробники інновацій з метою отримання прибутку створюють і просувають нововведення до їх споживачів.

Серед дослідників відсутня одностайність щодо виділення стадій інноваційного процесу. В залежності від контексту і предметного простору дослідження виокремлюються стадії фундаментальних і прикладних досліджень, дослідного виробництва, підготовки до виробництва, виробництва, збуту [3, с. 114-115]; фундаментальних досліджень, прикладних досліджень, розробки, дослідження ринку, конструювання, ринкового планування, дослідного виробництва, ринкових випробувань, комерційного виробництва [2, с. 18]. В більш вузькому значенні інноваційний процес представляють як сукупність послідовних фаз: наука – дослідження – розробка – виробництво – споживання [1, с. 24].

Процесне трактування інновацій не слід ототожнювати з терміном «інноваційний процес». Так кожна стадія інноваційного процесу продукує власний результат: винахід, новацію, нововведення, інновацію. На початковій стадії – це винаходи і відкриття, що не завжди отримують комерційне застосування. На наступній стадії з'являється оформлена новація, як результат фундаментальних, прикладних досліджень, розробок чи експериментальних робіт, які в цілому спрямовані на підвищення ефективності певної сфери. На стадії впровадження нововведення використовуються з метою отримання прибутку, а значить виникає інновація.

Історичний огляд природи інноваційного процесу показує, що розвиток відбувався від простих лінійних моделей до більш складних діалогових.

Основними особливостями формування і розвитку інноваційних процесів в агропромисловому виробництві є: різноманітність видів продукції, відмінності в технологіях виробництва продукції; залежність технологій виробництва від природних і погодних умов; відокремленість виробників від розробників інновацій; відсутність ефективного організаційно-економічного механізму трансферу інновацій виробни-

кам; різноманіття організаційних форм, що мають суттєві відмінності за характером функціонування і фінансування.

Етап створення інновацій в агропромисловому виробництві включає: зародження ідеї, проведення фундаментальних і прикладних досліджень та розробок, оформлення їх результатів як об'єктів інтелектуальної власності в інновації, виробництво і реалізацію наукоємної продукції, адаптування інновацій до виробництва. Науковий потенціал для інновацій в аграрній сфері сконцентровано в Національній академії аграрних наук України, інших науково-дослідних установах та вищих навчальних закладах. Новаціями є: нові сорти рослин, нові породи тварин, штами мікроорганізмів, види сільськогосподарської техніки, технології, хімічні та біологічні препарати (вакцини), економічні розробки, документально оформлені методики, рекомендації, оцінки тощо. Цей етап відрізняється тривалістю, великими матеріальними та інтелектуальними витратами, особливо по роботах із живими організмами. Найбільшою проблемою на даному етапі є визначення джерел фінансування фундаментальних досліджень, як правило це державне фінансування. Прикладні дослідження, що орієнтовані на певні запити ринку, потребують державної підтримки і можуть бути профінансовані на партнерських засадах.

Етап поширення інновацій потребує пошуку джерел фінансування, активізації функцій менеджменту АПВ, рекламування інновацій, інформаційне забезпечення суб'єктів агропромислового виробництва через діяльність інформаційно-консультатійних служб та засоби масової інформації. Дослідні господарства та інші організації є експериментально-виробничою базою для проведення досліджень, випробувань і доопрацювання наукових розробок, пропаганди досягнень науки і техніки та впровадження їх у виробництво. Крім того, зазначені підприємства та організації забезпечують сільськогосподарське виробництво елітним та репродуктивним насінням, садивним матеріалом, племінною продукцією.

Етап освоєння інновацій передбачає активізацію чи формування організаційно-економічного механізму освоєння інновацій товаровиробником, встановлення договірних відносин між товаровиробниками і розробниками інновацій. Впровадження розробок у виробництво передбачає досягнення комерційного успіху в усіх видах діяльності сільськогосподарських підприємств та дозволяє суттєво підвищити їх технологічний потенціал. Економічна ефективність на етапі перетворення нововведень в інновації у сільськогосподарському виробництві визначається з урахуванням: приросту врожайності (для сорту); підвищення продуктивності (для тварин); приросту виробництва валової продукції у господарстві та покращення її якості; зменшення витрат праці на одиницю продукції або на виробничу одиницю; зменшення собівартості сільськогосподарської продукції.

ВИСНОВКИ. Вирішення завдань, що стоять перед АПВ, можливе тільки в руслі інноваційного розвитку. До основних напрямів інноваційної політики відносяться: забезпечення правового регулювання інноваційного розвитку і захисту інтересів його учасників; здійснення прямої і непрямої підтримки створення і освоєння інновацій; визначення і реалізація пріоритетного розвитку; розвиток ефективних форм партнерства і кооперації, формування організаційно-економічних структур; підготовка кадрів у сфері інноваційної діяльності для АПВ; пріоритетний розвиток матеріально-технічної бази АПВ; розвиток міжнародної співпраці в області інновацій.

Список використаних джерел

1. Водачек Л. Стратегия управления инновациями на предприятии / Л.Водачек, О. Водачкова. – М. : Экономика, 1989. – 167 с.
2. Иванов М.М. США – управление наукой и нововведениями / М.М. Иванов, С.Р.Колушаева, Г.Б.Кочетков / отв. ред. Л.И.Евенко, Г.Б. Кочетков. – М. : Наука, 1990. – 216 с.
3. Санто Б. Инновация как средство экономического развития / Б.Санто. – М: Прогресс, 1990. – 296 с.

Summary. *The state and problems of forming of innovative process are investigational in an agroindustrial production, the stages are described and certain factors of activation of innovative process.*

Key words: *agroindustrial production, innovation, innovative development, innovative process, institutional constraints, agricultural enterprises.*

УДК 336: 631.11

Т.Д. Гошко, к.е.н., Львівського національного аграрного університету, м.Дубляни

М.О. Гошко, к.т.н., доцент Львівського національного аграрного університету, м.Дубляни

С.М. Хімка, к.т.н., ст. викладач Львівського національного аграрного університету, м.Дубляни

О.О. Брух, к.е.н., в.о. доцента Львівського національного аграрного університету, м.Дубляни

Р.І. Голодняк, ст. викладач Львівського національного аграрного університету, м.Дубляни

ВИБІР ФІНАНСОВОЇ СТРАТЕГІЇ ЯК НАПРЯМ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Вибір фінансової стратегії є надзвичайно важливим для розвитку підприємства в цілому, а тому керівнику підприємства потрібно багато зусиль спрямовувати саме в цьому напрямку.

Ключові слова: *фінансова стратегія, фінансове планування, розвиток підприємства, фінансовий план.*

Постановка проблеми. Сучасні умови ставлять перед підприємствами все нові і нові вимоги. Потрібно чітко орієнтуватись у складному лабіринті ринкових відносин, правильно оцінювати виробничий та економічний потенціал, стратегію подальшого розвитку, фінансовий стан як свого підприємства, так і підприємств-партнерів. За умов ринкової економіки у підприємства виникає об'єктивна необхідність визначення тенденцій розвитку фінансового стану та перспективних фінансових можливостей. На вирішення таких питань і спрямовано фінансову стратегію підприємства.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. В сучасних умовах України, коли рівень нестабільності економічного життя дуже високий, а темп змін стрімкий, використання принципів системи фінансового менеджменту вкрай актуальні. Даним напрямком займається кожен керівник підприємства, а також велика кількість науковців. Значний внесок у вирішення даних проблем в період ринкової та перехідної економіки зробили такі вітчизняні науковці як Бондарева Е., Гончарук Я., Коробов М., Орлова В., Саблук П. та інші.